

Szimbiózis Napok 2007

Helyszínek és programok

Ideje: 2007. május 11-12.

Helyszín: Kortárs Építészeti Központ (KÉK)

Cím: VII. ker. Nefelejcs u. 26.

A fesztivál hivatalos megnyitója május 11. péntek 18.40-kor lesz.

A fesztivált megnyitja: Kapitány Gábor, Kepes András és Szeljak György.

A programváltoztatás jogát fenntartjuk.

PÉNTEKI PROGRAMOK

1. emeleti NAGYTÉR

14.00–15.10.

Zsidónegyed mint konstruált tér

Rövid bevezető előadás, majd kerekasztal-beszélgetés a régi pesti zsidónegyed, illetve az annak nevezett városrész bennünk élő kulturális és történelmi toposzairól, a negyed kulturális tartalmát meghatározó szereplőkről, városépítészeti konfliktusokról, identitásokról és generációs különbségekről.

Meghívott beszélgetőtársak: Schönberger Ádám (Sirály-Marom), Bitter Brúnó, Perczel Anna (ÓVÁS!), Seres Attila (Sófár), Gantner B. Eszter (történész, PhD-hallgató, Humboldt Universitát, Berlin)/Kovács Mátyás (kommunikációs tanácsadó, Főpolgármesteri Hivatal; kommunikáció szak, ELTE)

Moderátor: Gantner B. Eszter és Kovács Mátyás

(Szervező: Gantner B. Eszter)

15.20–18.35

Terek és identitások. Intimitás és intimitáshiány.

Előadások, beszélgetések a témáról.

Moderátor: Kapitány Ágnes és Kapitány Gábor

(Szervező: a Kapitány házaspár)

1. Kapitány Ágnes–Kapitány Gábor (kulturális antropológus, MTA, MOME): Intimitás és intimizálás közintézményekben.
2. Fiáth Titanilla (antropológus, pszichológus): Intimitás és intimitáshiány a börtönben.
3. Biró Eszter (pszichológus): Intimitás és intimitáshiány halálközelen.
4. Réthey Prikkel Tamás: (végzős fotóművész, MOME): Fotó és intimitás.
5. Vető Péter (formatervező DLA-hallgató, MOME): Zenei szubkultúrák, tárgykultúra és intimitás.
6. Bonta Gáspár–Gulyás Erzsébet (építész-hallgatók, MOME): Egyén és közösség, tér és szocializáció. (Az egyén visszavonulását és közösség felé fordulását szolgáló terek).
7. Felesuti Anna (építész-design manager hallgató, MOME): Közterek és emberek. (A közterek visszavétele).
8. Varga Livia (design manager-hallgató, MOME): Kultkocsmák
9. Hajdú Lili(építész-hallgató, MOME): Múzeum (múzeumépület) és intimitás.

18.40–19.00

A fesztivál hivatalos megnyitója.

A fesztivált megnyitja: Kapitány Gábor, Kepes András és Szeljak György

19.00–21.00

Fogyasszunk kultúrát! A másság hiteles megismerése?

A turizmus, a turisták és a meglátogatott, autentikusnak tekintett közösségek viszonya, látásmódja. Mire vetül a „turistatekintet”?

Kerekasztal-beszélgetés és filmvetítés (*Észak-Thaiföld*; Barta Géza filmje, 50’)

Meghívott vendégek:

Szilágyi Eszter (terep: Erdély, Gyimes)

Szeljak György (terep: Közép-Mexikó)

Barta Géza (terep: Észak-Thaiföld)

Moderátor: Csillag Gábor

(Szervező: Barta Géza)

A rusztikus „korszerű” tálalása, az „eredeti” modern, ha lehet kényelmes bemutatása, a helyi hangulat globalizált szervírozása, az ismerős ismeretlenség, az uniformizált multikulturalitás: ezek mind-mind a mai „turizmus ipar” paradoxonjai. A turista látni akar, a „bennszülött” bemutatni kényszerül, kettőjük érintkezéséből pedig létrejön egy speciális „bédekker valóság”.

/21.00–21.30: Zenekari beállítás/

21.30–22.30

Hilal zenekar – *autentikus török-arab zene, oszmán-kori klasszikus és szúfi dalok*

A zenekar tagjai: Biró Zsolt (oud,qanun), Horváth Mónika (fuvola), Szegedi Csaba (derbuka, daf), Szick Edit (hegedű), Vincze Miklós (ének, daf, riq), és kiemelt vendégük: Ahmet Bariscsi Törökországból.

22.45-től

Dj S’Arc

2. emeleti ELŐADÓTÉR

14.00–15.00

Film a városról – Füredi Zoltán válogatásában

Artriballes Harragas (R: Fronio Salvatore, Bernardi Valeria, Aluigi Nancy; 54', Franciaország)

Marseille – a városképileg, gazdaságilag és társadalmilag is jelentős változásokon keresztül menő óvárosban van egy légtornász-iskola, amely mindennapos kapcsolatban áll a környék lakosaival. A hírhedt Noailles negyedről beszélünk, ahol rendszeresen történnek erőszakos bűncselekmények. Ennek ellenére az iskola nyitott mindenki számára. Dominique és Kamar, az iskola alapítói megpróbálnak megoldást találni a mindennapos problémákra.

15.00–16.30

Droghasználó csoportok, városi drogg kultúra

Városi nyilvános liminális terek, szimbolikus terek, illegális szer- és alkoholhasználat.

Kerekasztal-beszélgetés.

Részvevők: Márványkövi Ferenc (szociológus), Fejér Balázs (antropológus), Vitos Botond (antropológus-hallgató), Dávid Fecó

Moderátor: Márványkövi Ferenc

(Szervező: Márványkövi Ferenc, Melles Éva)

A kerekasztal-beszélgetés során igyekszünk megvitatni, hogyan értelmezhető a Turner-i liminalitás fogalom és jelenség az alkohol- és drogfogyasztás kontextusában, hogyan írhatók le azok a szimbolikus terek, amelyeket az illegális szerhasználók és az alkoholfogyasztók használnak, lett légyen szó a party kultúráról vagy a használók által birtokba vett városi terekről. Ezen kívül azt is megbeszéljük, hogy mitől válik az általuk használt tér szimbolikussá, és sok esetben liminoiddá, illetve ezen liminális terek hogyan befolyásolják a városi élet egyéb más, az illegális szer- és alkoholhasználathoz nem, vagy kevésbé kötődő tereit. A beszélgetés további érdekessége, hogy olyan előadókat hívtunk meg, akik tevékenységüknél fogva eltérő, nem kizárólagosan antropológiai aspektussal közelítik és beszélnek meg a témákat.

17.00–21.00 „Amerika népei” blokk

(szervező: Schiller Katalin)

17.00–18.30

Az indiánok ma – kerekasztal-beszélgetés

Részvevők: Drjenovszky Zsófia, Lassú István, Rupp Anikó, Schiller Katalin, Szántó Diana, Szeljak György (antropológusok)

Moderátor: Szeljak György

A kerekasztal-beszélgetés témája az indiánok mai helyzete: milyen új problémákkal kell szembenéznük az amerikai kontinens egyes országaiban? Milyen hatást gyakorol a globalizáció, hogyan változik a globális piac miatt átalakulni kényszerülő helyi mezőgazdaság? A változó világban képesek-e megtartani az ősi hagyományokat? És ha igen, hogyan? Hogyan fejlődik a kézművesség? Hogyan tartják fent az ősi jogokat, és hogyan adaptálják az újakat? Ilyen és ezekhez hasonló kérdéseket vitatnak meg a résztvevők.

19.00–20.40

Rítusok az Andokból

Résztevők: Javier Zea, Letenyei László, Kardulesz Rita, Schiller Katalin (antropológusok),
valamint Lassú István, Horváth Árpád, Zalai Botond

Moderátor: Schiller Katalin

Ama sua, ama llulla, ama q'ella. Milyen volt az inkák kozmovíziója? Hogyan jelennek meg az ősi tradíciók a mai rítusokban? Az előadók egy-egy ünnep bemutatásán keresztül keresnek választ ezekre a kérdésekre. Bemutatkozik Ecuador, Peru és Bolívia a teljesség igénye nélkül. És az elmaradhatatlan andoki zene.

20.40–21.00

Andoki zene

Zenehallgatás. Bevezetés az andoki zene világába.

21.10–21.40

A *Calle Flamenco* (Flamenco utca) **Trió** flamenco bemutatója

Fellépők: Bucsás Györgyi (tánc), Sovák Anna (ének), Róthy Krisztián (gitár)

21.40–22.10

Hóra (zsidó) tánc

2. emeleti KIÁLLÍTÓTÉR

14.00–22.00

FOTÓKIÁLLÍTÁSOK

Benkő Imre: Szigetfesztivál

Kiszely Krisztián: Erdélyi képek

Zátonyi Tibor: Válogatott portrék

Sándor Gabriella: Ghana @ 50 (Ghána 50. évfordulója alkalmából)

18.00–18.30

Ghana @ 50

Tárlatvezetés a ghánai fotókiállításon, mely nemcsak a mindennapokat mutatja be, hanem kitér a textilek jelentésértelmére is, bemutatva egy 50 éves nemzet gondolatait, értékrendjét.

Előadó: Sándor Gabriella

3. emeleti KISTÉR

14.00–15.15

Ütközések – szituációs játékok, helyzetgyakorlatok

A workshop konfliktushelyzetek eljátszása, átélése révén kíván saját-élményt nyújtani ahhoz, hogy szembesüljünk a konfliktusok forrásaival, és kulturális különbségekre adott reakciókkal: előítéletekkel, sztereotípiákkal, viselkedésmódokkal és -stratégiákkal.

Vezeti: Szász Antónia

15.30–16.50

Érdek- és értékütközések falun

Kerekasztal-beszélgetés.

Résztevők: Bali János, Kemény Márton, Kiss Márta (antropológusok), Schwartz Gyöngyi (néprajzkutató) és vendégeik

Moderátor: Bali János

(Szervező: Kemény Márton, Kiss Márta)

Létezik-e még a klasszikus értelemben vett falu? Van-e a lokális kötöttségeknek jellemzően falusi formája, beszélhetünk-e a faluról mint közösségről? Kik lakják ma, vagyis mi a jelentősége a kontinuitásnak és a mobilitásnak? Milyen a viszony az „öslakosok” és az újonnan betelepülők vagy a turisták között? Mennyire mélyültek el a szociális, etnikai vagy egyéb törésvonalak? S mindezekre a kérdésekre milyen válaszok adhatók az antropológia nyelvén?

17.00–18.30

„Ob-chat” – a tárgyak aktív szókinccse

Elbeszélő, megszólító erő a térben; a kiállítási terek antropológiai funkciói.

Megőrizni valamit abból, ami mégis múlik, hogy lehet?

Workshop. Vezeti: Vörös Júlia

19.00–20.30

Fotográfia és kultúrakutatás

Kerekasztal-beszélgetés. Vezeti: Hajnal László Endre

Meghívottak: A.Gergely András, Bán András, Gulyás Miklós, Kiszely Krisztián, Lóránt Attila, Nagy Károly Zsolt, Szuhay Péter.

20.40–21.10

Biciklisfutárok Budapest utcáin

Előadás a kerékpáros életmód és a mai nagyvárosi környezet kapcsolatáról, s olyan foglalkozás-specifikus részletekről, amelyek igazi kortárs szubkultúrává teszik ezt a csoportot.

Előadó: Gungl Tibor (ELTE ÁJK)

21.10–21.40

Dél-amerikai mítoszok

21.40–22.10

Mesék és mítoszok felnőtteknek

Hol pajzán, hol meghökkenítő vagy elgondolkodtató történetek Afrikából s a mesés Keletről.

Közreműködik: Marton Anikó, Simon András, Vityi Dóri

3. emeleti KELETI PIHENŐ

Vízpipával, arab kávéval, teával, tematikus zenékkal várjuk a megpihenni vágyókat.

Koordinátor: Bisztrai Márton

Látogatható naponta 21.00-ig

KIÁLLÍTÓTEREK

a 3. emeleten és a lépcsőházban

12.00–21.00

FOTÓKIÁLLÍTÁSOK

Hajnal László Endre: Képek a debreceni Befogadó Állomásról;

És a HLE által a Befogadó Állomáson tartott fotótréning során készült képek.

Hamar Gábor és Lakatos Dóra: Indiai képek

Illés Zsófia Szonja és Klima Gábor: Maradék – Marádik

Jakab Magda: Gáborok

Molnár István Gábor: Újpesti cigány közösség

Vedres Ágnes: Tunézia

UDVAR

14.00–18.30

Élőkönyvtár

Az Élőkönyvtárban különböző kisebbségek képviselőivel beszélgethetnek az „olvasók” a kisebbségi lét problémáiról és hétköznapjairól.

Főkönyvtáros–koordinátor: Béres-Deák Rita

(Szervező: Béres-Deák Rita)

Kézműves műhelyek

Kínai kalligráfiák festése, batikolás, nemezelés, gyöngyszövés, gyöngyfűzés, tubusbaba készítés, papírmasé, karkötőfonás, pozitív nyomás kirgiz és üzbég nyomódúcokkal...

Vezeti: Sereg Melinda

(Szervező: Sereg Melinda, Vermes Veronika)

Közreműködik: Varga Blanka, Wang Zehao (Konfuciusz Intézet), Zórándy Sára, Molnár Ágnes és mások

Népek játéka – játéksarok

Ismerkedés a világ népeinek kedvelt játékaival.

Vezeti: Avar Zoltán, Csajka Judit

(Szervező: Csajka Judit, Kamarási Ildikó, Szász Antónia)

Játékos foglalkozások kicsiknek

Mexikói maraca (csörgő-tányér) marokkói jószerencsét-kéz (khasma), Kwanzaa (afrikai) terítő, esőbot, totemoszlop, japán hal, és maszkkészítés papírból.

Vezeti: Melles Katalin, Molnár Ágnes

(Szervező: Melles Éva, Melles Katalin)

Közreműködik: Bakk Zsuzsanna, Deme Andrea, Drejonvszky Zsófia, Kamarási Ildikó, Kármán Erika, Kugler Katalin, Melles Éva, Schiller Katalin, Szász Antónia, Zórándy Sára

16.30–17.30

Népek meséi és mítoszai

A világ népeinek mese- és mítoszkincséből szemezgetünk mesemondóink előadásában.

Indiai, dél-amerikai, nyugat-afrikai (fang, luba, bambara, dahomei, malinke, hausza), maori, kínai, török és más mesék.

Közreműködik: Hajdú Gabriella, Klim Zsófia, Marton Anikó, Molnár Ágnes, Simon András, Széll Attila

(Szervező: Szász Antónia)

Napközben:

Standok

Az antropológiához kapcsolódó vagy antropológiai szemléletű szervezetek bemutatkozása.

(Szervező: Ausztrics Andrea)

Sötétedés után:

Fotók a vásznon – Különleges vizuális élmény az udvaron.

Folyamatosan változó képekkel a világ népeiről és kultúráiról, és persze a városról.

Szervező: Hajnal László Endre és a KÉK

FÖLDSZINTI HELYISÉG

Nyitva: naponta 21.00-ig

Folyóirat- és könyvadásítás antropológiai-társadalomtudományi témában

(Szervező: A. Gergely András és Halmos Ádám)

SZOMBATI PROGRAMOK

1. emeleti NAGYTÉR

12.30–14.00

A globális nevelés és a társadalomtudományok kapcsolatának megjelenítése az oktatási gyakorlatban

Kerekasztal-beszélgetés.

Moderátor: Blahó Györgyi (Anthropolis)

Részvevők:

Barta Géza (antropológus, középiskolai tanár, Anthropolis GE tankönyv főszerkesztő),
Franz Halbartschlager (Südwind Agentur, szakértő az Anthropolis GE munkájában),
Viczián Zsófia (társadalomismeret tanár, Anthropolis GE tankönyv szerző),
Galba Márta (középiskolai tanár).

Tolmács: Barcza Zoltán

Érinteni kívánt tervezett témák, kérdések:

- A globális nevelés és a társadalomtudomány összefüggéseinek átfogó bemutatása, felvezetése.
- Mit értünk Globális nevelés alatt? Európai kontextus és gyakorlat. (tolmáccsal).
- Melyek a globális nevelés hazai relevanciái, hogyan tudjuk ezt értelmezni?
- Milyen kihívásokkal kell szembenéznünk, ha ezt Magyarországon akarjuk alkalmazni?

14.20–15.45

Neoluxtól a stencilig és tovább. . . avagy hogyan olvassunk graffitit

Kerekasztal-beszélgetés a streetarttról mint „városi” jelenségről, s e műfaj művészeti (és egyéb lényeges) üzeneteiről.

Az asztalnál esztéta, kurátor, antropológus és művész beszélget.

Meghívott vendégek: Gönczö Viktor (kultúrakutató), Kovács Butdha Tamás (archivátor),
Nagy Edina (esztéta)

Moderátor-szervező: Bora Éva Beatrix (kortárs művészet- és társadalomkutató; kurátor)

A kerekasztal-beszélgetés során a műfaj bemutatásán túl olyan kérdésekre is keressük a választ, hogy vajon hol, és mi alapján húzható meg a határ az öncélú firkálgatás és az esztétikai jelentéssel bíró műalkotás között, milyen „alműfajok” léteznek a streetarton belül? Ugyanakkor azt a – talán első hallásra furcsa – kérdést is körbejárjuk, hogy miként kerülhetnek e művek utcáról a galériába, hogyan juthatnak el az alkotók ezen az úton a tudatos „névtelenségből” a hírnév felé, s miképpen „találhatják meg a helyüket” a streetart művek kiállításokon, for-profit galériákban.

15.50–15.55

Kortárs tánc

Tavirózsák (4') – Előadják: Dolinszky Fanni, Hrotkó Heléna

16.00–17.30

Állat, ember, kultúra – kalandozások a természet- és társadalomtudományok határmezsgyéin

Kerekasztal-beszélgetés a kulturális antropológiai, illetve egyéb társadalomtudományi megközelítések és a biológia kapcsolatáról, ellentmondásairól, vitáiról, a kultúrakutatás tükrében.

Meghívott vendégek: Borsos Balázs (néprajzkutató, geológus) Csányi Vilmos (etológus),
Sárkány Mihály (néprajzkutató, kulturális antropológus)

Moderátor: Barta Géza (biológia-földrajz szakos tanár, kulturális antropológus)

(Szervező: Barta Géza, Gallasy Katalin)

A természet- és a társadalomtudományok között egyaránt található az emberi közösségekkel foglalkozó tudományos kutatásokat. A kutatási módszerek és megközelítési módok azonban sokban különböznek, és arra is van példa, amikor az egyik megközelítés komoly kritikával illeti a másikat.

A kerekasztal-beszélgetés az alábbi, elgondolkodtató és vitára serkentő témákat próbálja meg körüljárni:

- az emberi természet biológiai és kulturális meghatározottsága;
- csoportos és egyéni viselkedési formák, viselkedési stratégiák;
- az ember és az őt körülvevő természeti környezet viszonya, determináltsága; biológiai evolúció - kulturális evolúció;
- vitatott kutatási módszerek, etikai kérdések.

17.35–17.40

Kortárs tánc: *Te & én* (5-6^é) – Előadják: Gregory Chevalier, Hrotkó Heléna

17.45–19.15

Kritikai városzövegek

Kerekasztal-beszélgetés.

Résztevők: Jávor Benedek (Védegylet), Martinkó József (hg.hu), Polyák Levente (KÉK),
Wesselényi-Garay Andor (Átrium)

A város nem csak mindennapi használatában és hivatalos reprezentációiban, de a róla szóló kritikai diskurzusokban is szöveggé válik, érvekké, alternatívákká szerveződik. Milyen főbb diskurzusok léteznek a Budapestről szóló beszédben? Milyen helyszíneken, milyen csatornákon keresztül, milyen szereplők részvételével alakul ki ez a városi nyilvánosság? Többek között ezekre a kérdésekre keresik a választ a beszélgetés résztvevői.

19.30–21.00

Érdek-és értékütközések a városban – kerekasztal-beszélgetés

Témáink: Konfliktusforrások. Városvédelem, régi városrészek vs. új beruházások, városi közlekedés. A konfliktusrendezés lehetőségei. Civil önszerveződés.

A beszélgetés résztvevői: Bihari László (újságíró /NOL/, a Barát utcai kezdeményezés koordinátora),
Lányi András (író, publicista), Niedermüller Péter (antropológus), Várady Tibor (jogász, Védegylet / Humanista Mozgalom)

Moderátor: Csillag Gábor (antropológus; Zöld Fiatalok Egyesülete)

(Szervező: Csillag Gábor, Szász Antónia)

Az érdek- és értékütközések miből fakadnak és miképp manifesztálódnak a társadalomban? Mindez miért antropológiai téma? S mit adhat hozzá a kulturális antropológia az erről folyó diskurzushoz? Hogyan történik a konfliktusok kezelése a különböző szférákban (állami, önkormányzati, civil, egyéni); s miből fakad a különböző felek fellépésének ereje? A konfliktusok milyen szakadásokat és új összefogásokat indukálnak? A civil önszerveződés, mint az érték kifejezés és érdekérvényesítés eszköze: Milyen hatékonyságú? Milyen változás tapasztalható a problémakezelés eszközeiben, a közelebbi és távolabbi célokban, az érdekérvényesítésbe bevontak és bevonódottak körében?

21.30–22.30

Impress koncert

22.45-től *Dj Suhaid*

2. emeleti ELŐADÓTÉR

12.00–14.00

Tematikus filmblokk – Füredi Zoltán válogatásában.

Istimaryya – széllal szembe Nápolytól Bagdadig

(R: Di Rienzo Alessandro, Severgnini Michelangelo; 94'; Olaszország)

A film Shadi, a szíriai kisfiú útinaplója, aki elhatározza, hogy Irakba megy és megvédi az embereket a gyarmatosító agressziótól. Egy utazás, tele kétségekkel és ellenmondásokkal, nagy találkozásokkal és történetekkel Damaszkusztól az iraki határig. Az Istimaryya („gyarmatosítás”) egy dokumentumfilm megkapó sorsokkal és az arab ember véleményével a Nyugat háborújáról. Shadi története olykor mesészerű, ugyanakkor nagyon is valóságos.

This Work of Mine (Taposómalom) (R: Hansen Esben; 28'; Dánia)

Alberto Cairo a kabuli ortopédiai központ vezetőjeként a taposóaknak áldozatainak és mozgássérülteknek segít a rehabilitációban és az elhelyezkedésben. A film Alberto hektikus és konfliktusteli munkanapját mutatja be, kiemelve két páciens történetét. Megismerhetjük az öreg Fatima nénit, aki napokon át utazott Kábulba a kezelés miatt, és a 8 éves Mehdit, aki elvesztette egyik lábát, és árván maradt bolondos nagypapájával.

14.15–15.30

Antropológia és fejlesztés

A program célja, antropológia és fejlesztés kapcsolatában rejlő lehetőségek illetve kritikák bemutatása meghívott előadók tapasztalaton alapuló esettanulmányain, illetve véleménycseréjén keresztül.

Meghívott előadók:

Dr. Fodor Erika (szakmai főtanácsadó, KüM Nemzetközi Fejlesztési Együttműködések Főosztálya)

Blahó Györgyi (HAND Szövetség, Anthropolis),

Szilasi Ildikó (afrikai fejlesztési programok tapasztalatai, development anthropology)

Moderátor: Baranyai Berill

(Szervező: Szilasi Ildikó)

Az antropológia és fejlesztés tárgyköre egyre több módon mutatkozik meg tudományunkban. Miért van az, hogy míg egyes antropológusok fejlesztési projekteken tevőlegesen kiveszik a részüket, mások a fejlesztés kritikájával élnek? – A program célja az alkalmazott antropológia fejlesztési programokban való módozatainak bemutatása és a meghívott előadók véleményének ütköztetése.

15.45–17.15

Veszedelmes (kulturális) viszonyok

Szekció az egymás mellett élésről, a szomszédokról való gondolkodásról.

Meghívott előadók: Bakó Boglárka, Jasper Katalin, Papp Richárd, Bisztrai Márton

Moderátor: Bisztrai Márton

(Szervező: Bisztrai Márton)

Az előadásokban a kutatók elsődleges célja, hogy bemutassák az általuk kutatott közösség szomszédjaikkal kapcsolatos gondolkodásmódját. A feladat nem egy (esetleges) konfliktushelyzet pusztá bemutatása, hanem az egymás mellett élés viszonyrendszerének, szabályainak értelmezése a közösség szempontjainak tükrében. Célunk nem a sztereotípiák etnocentrikus minősítése, hanem azok értelmezése, mint az adott kulturális valóság fontos része. A bemutatásra kerül egy erdélyi cigány közösség, egy núbiai falu, egy budapesti zsidó közösség és egy palesztin keresztény város lakói.

17.30–19.00

Ökofalvak élete

Horváth Balázs: „A mókuserék kijárata” című dokumentumfilmjének bemutatása, majd beszélgetés az alkotókkal. A beszélgetés résztvevői:

Gondos Gábor (a film egyik riportere, kulturális antropológus, környezetvédelmi újságíró) és Horváth Balázs (operatőr, művelődésszervező, a Zöld Fiatalok Egyesület alapító tagja)

Moderátor: Szentesi Balázs

A zöldeknek nevezett emberek egy része úgy véli/vélte, hogy jelenlegi életvitelünk egészét kell megváltoztatni ahhoz, hogy valóban sikerüljön elkerülni a nagyobb katasztrófákat. Az így gondolkodók közül sokan úgynevezett ökofalvakba költöznek, és ott kísérleteznek egy környezetkímélőbb életmód megfogalmazásával, kialakításával. Ilyen ökofalvak hazánkban is működnek, az 56 perces film ezek életébe ad betekintést egy interjúlánccal segítségével. – A film érdekes lehet mindenki számára, akit foglalkoztatnak az alternatív életmódok, környezettechnikai kísérletek, a környezeti nevelés, a jövő nemzedékek sorsa, a történeti ökológia...

19.15–20.45

Tibet jelene és jövője

A „Tibet újkori története” c. BBC-dokumentumfilm (45') levetítése, majd interaktív kerekasztal-beszélgetés Tibetről.

A Sambhala Tibet Központ programja.

A beszélgetést vezeti: Szathmári Botond (antropológus-filozófus-történész, a buddhista főiskola tanára)

(Szervező: Illés Gabriella)

21.00–21.40

Cigány táncház

Vezeti: Bódi Viktória, Györfi Zsuzsa, Varga Blanka (a *Khamoro* együttes táncosai)

2. emeleti KIÁLLÍTÓTÉR

12.00–21.40

FOTÓKIÁLLÍTÁSOK

Benkő Imre: Szigetfesztivál

Kiszely Krisztián: Erdélyi képek

Zátonyi Tibor: Válogatott portrék

Sándor Gabriella: Ghana @ 50 (Ghána 50. évfordulója alkalmából)

2. emeleti KIÁLLÍTÓTÉR

12.00–13.10

Drága gyógyszerek vs. nagyon szegény nagyonbetegek.

AIDS Dél-Afrikában: milliók élete veszélyben.

A 2001-es, AIDS-gyógyszerekkel kapcsolatos bírósági tárgyalás szimulációja és megbeszélése.

Vezeti: Szász Antónia

A workshop témái: A HIV/AIDS és a gyógyszerek elérhetősége. Hogyan lehetséges az olyan helyzetek megoldása, ahol eltérő érdekek és értékek, illetve különböző jogok ütköznek össze? (licence-jog vs. élethez való jog)

15.00–16.10

Fenntartható-e a fejlődés a kultúránkban?

Miképp valósul(hatna) meg a megújuló energiaforrások társadalmi hasznosítása?

Műhelybeszélgetés.

Meghívott műszaki szakemberek: dr. Szász Gábor, Végh Ferenc (gépész- és villamosmérnök)

Moderátor: Kármán Erika (kulturális antropológus, környezetvédő, képző)

Mind több antropológus foglalkozik világszerte a globalizáció, a fenntartható fejlődés témájával, az alternatív életmódok, mikro- és makrotársadalmi szintű stratégiák vizsgálatával. Mi most egyfelől a megújuló energiaforrások felhasználásának technikai hátterével, műszaki megoldásaival ismerkedünk meghívott vendégeink kalauzolásában, másfelől pedig a téma társadalmi vetületével. Környezetünkben, ugyanis, annyi megújuló energia található, amennyi energiaszükségleteinket képes kielégíteni, ám ezek kiaknázását a technikai problémák mellett főleg a régi szemlélet és a rövidtávú haszonszerzésből fakadó ellenérdek akadályozza.

16.15–17.30

Fej vagy írás? A tudomány mint médiaáldozat

Hogyan segíthet a könyvkiadás és a média az antropológiai szövegek népszerűsítésében? Kikhez szólnak és kikhez szólhatnak a mai antropológiai kutatások?

Vezeti és szervezi: Halmos Ádám és A. Gergely András (antropológus, könyvkiadó)

Televíziós-médiás-könyvkiadási kerekasztal a kulturális antropológia mint tudásterület könyvkiadási, tudásforgalmazási esélyeiről, piacáról, nehézségeiről.ü

18.30–19.00

Ghana @ 50

Tárlatvezetés a ghánai fotókiállításon, mely nemcsak a mindennapokat mutatja be, hanem kitér a textilek jelentéstartalmára is, bemutatva egy 50 éves nemzet gondolatait, értékrendjét.

Előadó: Sándor Gabriella

3. emeleti KISTÉR

12.00–13.30

Iszlám világok.

A muszlim kultúrakutató műhely bemutatkozása. Koordinátor: Papp Richárd

Előadók: Al-Nagar Fatima, Bisztrai Márton, Ivády Lilla, Juhász Miklós, Katona Brigitta, Tagelsir Zsófia, Szentágotay Rita

A szekció előadásai és az azt követő kerekasztal-beszélgetés során bemutatkozik az ELTE Kulturális Antropológia Szakcsoport *Muszlim kultúrakutató műhelye*. Betekintést kaphatunk ezáltal az élő muszlim kultúra és annak kutatásának módszertani kérdéseibe magyarországi, kuvaiti és szíriai példákon keresztül.

13.40–15.10

„Cigányok a gádzsók tükrében, gádzsók a cigányok tükrében”

Cigány reprezentációk és önreprezentációk, röviden: hozzászólni a „ki a cigány?” kérdésköréhez. Kerekasztal-beszélgetés.

Résztevők: Domokos Vera, Hargitai Dávid, Lakatos Dóra, Tesfay Sába, Varga Blanka

Moderátor: Boross Balázs

(Szervező: Domokos Veronika)

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői olyan antropológus-hallgatók és kutatók, akik – mind kutatásuk helyszínét, mind vizsgálódásaik fókuszát, fő kérdéseit illetően – változatos terepeken (és „terephelyzetekben”) találkoztak az (etnikai) határképzések és identifikáció, valamint a különböző cigány és nem cigány csoportok egymásról való gondolkodásának kérdéseivel.

15.20–16.45

Kultúrák találkozása – értékek és érdekek ütközése

Hogyan válik a kulturális értékből érdek, érdekből kulturális érték, illetve ütközési pont?

Műhelybeszélgetés.

(Szervező: Szentesi Balázs)

Résztevők: Rékai Miklós (néprajzkutató), Szentesi Balázs (antropológus)

Távoli és közelünkben élő, idegen és saját kultúrák (afrikai bevándorlók, cigányok, magyarok, zsidók) életéből vett példák bemutatásával járjuk körül a kulturális értékek és érdekek ütközésének témáját, a magunk és mások kutatásai alapján. A központi kérdés: hogyan válik az identitás létrejötte/megkonstruálása közben a kulturális értékből érdek, az érdekből kulturális érték, illetve ezek miként válnak „ütközési pontokká” az eltérő kultúrák találkozásakor.

17.00–18.30

A terepmunka aktualitásai és a cigánykutatás

Kerekasztal-beszélgetés olyan kutatókkal, akik egyrészt végeztek terepmunkát cigányok között, másrészt reflektálnak a terepmunka elméleti kérdéseire.

Résztevők: Horváth Kata, Kovai Cecília, Pulay Gergely, Varga Blanka

A beszélgetés moderátora: Obláth Márton

(Szervező: Kovai Cecília)

Kerekasztal-beszélgetésünkön a kulturális antropológia sarokkövének tartott terepmunka, mint módszer aktualitását és változásait járjuk körbe, a hazai antropológiai cigánykutatások tükrében. E módszer mindig is egy bizonyos kultúra-szemléletet működtetett. Kiindulópontunk az a szemléletváltozás, amely a „terepet” nem csupán térben vagy társadalmilag messzi és zárt helyeken képzelel el, hanem akár mozgásban lévő viszonyoknak, amelyek a kutató életvilágának is részét képezhetik. Az ún. cigányterep a hazai kontextusban egyrészt a „kéznél lévő idegen”, a „mi bennszülöttünk”, amely a klasszikus terepmunka szemléletéhez kitűnően adaptálható, másrészt a cigány „mindannyiunk ismerőse”, hétköznapijaink szereplője, volt osztálytárs, szomszéd, barát, barátnő stb., s mint ilyen kutatása eleve kikezdi a klasszikus terepmunka szemléletét, amely főként a „távolit” keresi. Megpróbáljuk feltérképezni, hogy annak a „hazai”, „kelet-európai” vagy „magyar” kontextusnak, ahol dolgozunk, milyen hozadéka van az antropológia módszerének aktuális kérdéseit illetően.

18.45–20.15

Vallás és etnicitás

A szekció előadásai és az azokat követő kerekasztal-beszélgetés során konkrét kutatások tükrében elemezzük a szakralitás és az etnicitás kapcsolatainak, jelentésrendszereinek, összefüggéseinek kulturális antropológiai vonatkozásait. – A szekció előadói és témái:

Barta Géza: A Nap-Hold isten születése. Donyipoloizmus Északkelet-Indiában

Bisztrai Márton: Palesztin keresztények és muszlimok

Papp Richárd: Zsidó és keresztény kultúrák a Kárpát-medencében

Tesfay Sába: Adventista gábor cigányok Erdélyben

Moderátor: Papp Richárd

(Szervező: Papp Richárd)

20.45–21.30

Mesék és mítoszok felnőtteknek

Népek tanulságai. Hol pajzán, hol meghökkentő vagy elgondolkodtató történetek Afrikából, Amerikából s a mesés Keletről.

Közreműködik: Deme Andrea, Marton Anikó, Vityi Dóri

(Szervező: Szász Antónia)

3. emeleti KELETI PIHENŐ

Vízpipával, arab kávéval, teával, tematikus zenékkal várjuk a megpihenni vágyókat.

Koordinátor: Bisztrai Márton

Látogatható naponta 21.00-ig

KIÁLLÍTÓTEREK

a 3. emeleten és a lépcsőházban

12.00–21.00

FOTÓKIÁLLÍTÁSOK

Hajnal László Endre: Képek a debreceni Befogadó Állomásról;

És a HLE által a Befogadó Állomáson tartott fotótréning során készült képek.

Hamar Gábor és Lakatos Dóra: Indiai képek

Illés Zsófia Szonja és Klima Gábor: Maradék – Maradék

Jakab Magda: Gáborok

Molnár István Gábor: Újpesti cigány közösség

Vedres Ágnes: Tunézia

UDVAR

12.00–12.30

Autentikus azték tánc csörgőkre és dobokra az *Azték tánc csoport* előadásában

Fellépők: Joó Katalin, Danka Miklós, Bacsó Piros, Zsiba Mária, Nyári István, Sopronyi Gizella, Wiczing Szilvia, Vehmann Kata, Vavrincez Beáta

12.00–18.30

Élőkönyvtár

Az Élőkönyvtárban különböző kisebbségek képviselőivel beszélgethetnek az „olvasók” a kisebbségi lét problémáiról és hétköznapjairól.

Főkönyvtáros–koordinátor: Béres-Deák Rita

(Szervező: Béres-Deák Rita)

Kézműves műhelyek

Kínai kalligráfiák festése, batikolás, nemezelés, gyöngyszövés, gyöngyfűzés, tubusbaba készítés, papírmasé, karkötőfonás, pozitív nyomás kirgiz és üzbég nyomódúcokkal...

Vezeti: Sereg Melinda

(Szervező: Sereg Melinda, Vermes Veronika)

Közreműködik: Varga Blanka, Wang Zehao (Konfuciusz Intézet), Zórándy Sára, Molnár Ágnes és mások

Népek játéka – játéksarok

Ismerkedés a világ népeinek kedvelt játékaival.

Vezeti: Avar Zoltán, Csajka Judit

(Szervező: Csajka Judit, Kamarási Ildikó, Szász Antónia)

Játékos foglalkozások kicsiknek

Mexikói maraca (csörgő-tányér) marokkói jószerencsét-kéz (khasma), Kwanzaa (afrikai) terítő, esőbot, totemoszlop, japán hal, és maszkkészítés papírból.

Vezeti: Melles Katalin, Molnár Ágnes

(Szervező: Melles Éva, Melles Katalin)

Közreműködik: Bakk Zsuzsanna, Deme Andrea, Drejonvszky Zsófia, Kamarási Ildikó, Kármán Erika, Kugler Katalin, Majzik Eszter, Melles Éva, Schiller Katalin, Szász Antónia

16.00–17.00

Népek meséi és mítoszai

Indiai, dél-amerikai, nyugat-afrikai, maori, kínai, török és más mesék.

Közreműködik: Deme Andrea, Hajdú Gabriella, Klim Zsófia, Marton Anikó, Molnár Ágnes, Széll Attila

Információs pult >> estig az Udvaron

Koordinátor: Schiller Katalin

Napközben:

Standok

Az antropológiához kapcsolódó vagy antropológiai szemléletű szervezetek bemutatkozása.

(Szervező: Ausztrics Andrea)

Sötétedés után:

Fotók a vásznon – Különleges vizuális élmény az udvaron.

Folyamatosan változó képekkel a világ népeiről és kultúráiról, és persze a városról.

Szervező: Hajnal László Endre és a KÉK

FÖLDSZINTI HELYISÉG

Nyitva: naponta 21.00-ig

Folyóirat- és könyvadásítás antropológiai-társadalomtudományi témában

(Szervező: A. Gergely András és Halmos Ádám)

Eső esetén: az udvari programokat a földszinten tartjuk; a könyvadásítás az 1.szintre kerül át.

* * *

Főszerzők: Melles Éva, Szász Antónia

Plakát, programfüzet: Gyürki-Kis Pál, Melles Éva

Honlapszerkesztő és -karbantartó: Lakatos Dóra

Zenei programok: Ausztrics Andrea, Melles Éva, Vityi Dóri

Táncprogramok: Vityi Dóri, Szász Antónia

Technikai koordinátorok: Gönczö Viktor, Vitos Botond

Szakreferens: A. Gergely András

Médiareferens: Halmos Ádám

Pályázati referens: A. Gergely András, Ausztrics Andrea, Szász Antónia

Külön köszönet Finta Sándornak és a KÉK-nek!